

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำสตรี
ในการพัฒนาชุมชน

Factors Affecting Woman Leaders' Participation
in Community Development

สำราญ จิตมานะ
Samran Chitmana

เลขที่ HQ1141.75 2537
เลขทะเบียน
1/8 ส.ค. 2537

Order Key.....
BIB Key.....

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Master of Education Thesis in Community Development Education

Prince of Songkla University

2537

ชื่อวิทยานิพนธ์   ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำสตรีในการพัฒนาชุมชน
ผู้เขียน   นายสำราญ จิตมานะ
สาขาวิชา   ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน
ปีการศึกษา   2536

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำสตรีในการพัฒนาชุมชน และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของผู้นำสตรีในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาแตกต่างกัน ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิจัยคือ ปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ และจิตวิทยาสังคม และตัวแปรตามคือ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของผู้นำสตรี เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย ข้อคำถามจำนวน 60 ข้อ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทางด้านสังคม เศรษฐกิจ จำนวน 13 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านจิตวิทยาสังคม จำนวน 31 ข้อ ตอนที่ 3 เป็นแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจในหลักการพัฒนาชุมชน จำนวน 10 ข้อ และแบบสอบถามวัดเจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมของสตรีในการพัฒนาชุมชน จำนวน 15 ข้อ และตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน จำนวน 24 ข้อ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นกรรมการพัฒนาสตรีระดับหมู่บ้านของจังหวัดสงขลา ในปี 2533 ที่ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 377 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ มีชดภูมิเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการแจกแจงลักษณะทั่วไปและวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และใช้การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ในการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำสตรีในการพัฒนาชุมชน ได้แก่ สถานภาพในชุมชน ระดับการครองชีพ อำนาจตัดสินใจในครอบครัว การรับข่าวสารด้านการพัฒนาชุมชน การติดต่อสัมพันธ์กับผู้นำการเปลี่ยนแปลงของรัฐ การได้รับการยอมรับจากผู้นำที่เป็นทางการ ความรู้ความเข้าใจในหลักการพัฒนาชุมชน และเจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมของสตรีในการพัฒนาชุมชน ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำสตรีในการพัฒนาชุมชน ได้แก่ วัย สถานภาพ การสมรส และผู้ที่เป็นภรรยาในครอบครัว

2. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของผู้นำสตรีในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผู้นำสตรีในการวิจัย มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ในด้านการร่วมดำเนินกิจกรรมการพัฒนามากที่สุด และรองลงมาคือด้านการศึกษาชุมชน การติดตามประเมินผล การพัฒนาชุมชน และการวางแผนพัฒนาชุมชน ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานพัฒนาสตรี และการพัฒนาชุมชน ครั้งนี้คือ ควรส่งเสริมให้ความรู้แก่ผู้นำสตรีโดยเฉพาะในด้านการศึกษาชุมชน การวางแผนพัฒนาชุมชน และการติดตามประเมินผลการพัฒนาชุมชน ให้มากยิ่งขึ้น ผู้นำการเปลี่ยนแปลงของรัฐและผู้นำที่เป็นทางการจะต้องเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ และมีเจตคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำสตรีในการดำเนินกิจกรรมของชุมชนทั้งปวง

Thesis Title Factors Affecting Woman Leaders' Participation
in Community Development
Author Mr. Samran Chitmana
Major Program Community Development Education
Academic Year 1993

ABSTRACT

This study was intended (1) to investigate factors which determined woman leaders' participation in community development; and (2) to compare woman leaders' participation in the villages with difference in their development level. The independent variables under study were social status, economic status and social-psychological factors. The dependent variable was woman leaders' participation in community development.

The instrument for data collection was 60-item questionnaire, which was divided into four parts : part one comprised 13 questions asking about the subjects' social status and economic status; part two consisted of 31 questions eliciting the subjects' social-psychological factors; part three constituted a 10-item achievement test asking the subjects' understanding of the community development principles and 15-item Likert-scale questionnaire on the subjects' attitudes toward woman leaders' participation in community development; and part four consisted of 25 questions eliciting the

subjects' participation in community development. The subjects under study were 377 woman leaders randomly drawn from the village woman's development committee in Changwat Songkhla in the 1990 fiscal year. Data were analyzed using statistics of percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test and one-way ANOVA.

The major findings were as follows :

1. Factors affecting woman leaders' participation in community development included community status quo, living standard, decision-making in the family, acquisition of community development-related information, contacts with government change agent, official recognition, knowledge and understanding of community development principles, and attitudes towards woman leaders' participation in community development. However, it was found that age, marital status and family dependency did not contribute to woman leaders' participation in community development.

2. There was a significant difference in woman leaders' participation in community development within the villages with different development level.

3. The woman leaders under study participated most in the community development operations; next came community development planning, community education, and the community development assessment, respectively.

Suggestions for the operation improvement of community and woman development included extension of community development-related information to woman leaders, work planning of community development, and more frequent assessment of community development. Government change agent and official leader should be in terms of human relations as well as good attitudes towards woman leaders' participation in all operation and management of community development.